

Quickscan natuurtoets

Velhorst 3 te Lochem

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in
Nederland

Projectnummer: 4048.02
Versie: 1
Datum: 22-07-2024

Inhoud

1.	Algemeen	1
1.1	Inleiding.....	1
2.	Plangebied en werkzaamheden	2
2.1	Inleiding.....	2
2.2	Algemene constatering	3
2.3	Geplande werkzaamheden	4
3.	Werkwijze	5
3.1	Bureauonderzoek.....	5
3.2	Veldbezoek.....	5
3.3	Betrouwbaarheid.....	5
4.	Wet- en regelgeving	6
4.1	Omgevingswet.....	6
4.2	Gebiedsbescherming.....	6
4.3	Soortbescherming.....	8
4.4	Houtopstanden.....	9
4.5	Invasieve exoten.....	9
5.	Resultaten.....	10
5.1	Gebiedsbescherming.....	10
5.3	Samenvatting	26
6.	Conclusie.....	28
6.1	Gebiedsbescherming.....	28
6.2	Soortbescherming.....	28
6.3	Nader onderzoek.....	32
7.	Literatuurlijst	35
7.1	Referenties.....	35
7.2	Gebruikte websites	37
7.3	Overige geraadpleegde bronnen	37

1. Algemeen

1.1 Inleiding

In opdracht van Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland is door Buro Ontwerp & Omgeving een quickscan natuurtoets uitgevoerd aan de Velhorst 3 te Lochem. Het plangebied bevindt zich binnen de kadastrale percelen LRN02-F-807 en LRN02-F-1118. De initiatiefnemer is voornemens een bestaande monumentale boerderij te verbouwen, waarbij er inpandig één nieuwe woning wordt gerealiseerd.

Het doel van de natuurtoets is om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid en (mogelijke) effecten van de ingreep op beschermde gebieden en dier- en plantensoorten. Uit deze natuurtoets moet blijken of er nadelige effecten zijn op gebieden met een speciale beschermingsstatus, namelijk op Natura 2000-gebieden, het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Vervolgens worden de mogelijke effecten onderzocht op onder de Omgevingswet (Ow) beschermde dier- en plantensoorten. Als nadelige effecten niet uit te sluiten zijn moet nader onderzoek plaatsvinden, dienen er mogelijk mitigerende maatregelen en compenserende maatregelen te worden getroffen en een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. Deze natuurtoets is gebaseerd op bureauonderzoek en een veldonderzoek.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het plangebied (hoofdstuk 2), de werkwijze (hoofdstuk 3), de relevante wet- en regelgeving (hoofdstuk 4), de resultaten (hoofdstuk 5) en de conclusie (hoofdstuk 6) beschreven.

2. Plangebied en werkzaamheden

2.1 Inleiding

Het plangebied is onderdeel van landgoed Velhorst, dat in de gemeente Lochem ligt. Op de locatie bevindt zich een monumentale boerderij met diverse schuren (het bakhuis, schapenboet, schuurberg en kapberg), een melkschuur, een werktuigenberging en meerdere kuilvoerplaten. De tuin van de boerderij wordt afgeschermd door een lage houtsingel. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich bossen, akkers, weilanden en de andere monumentale gebouwen van landgoed Velhorst. De meest nabijgelegen woonkern Almen bevindt zich op ca. 1,9 kilometer van het plangebied. Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het plangebied weergegeven (Figuur 1).

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied aan de Velhorst 3 te Lochem (rood kader) met de onderzochte bebouwing (geel kader). Een deel van de bebouwing is reeds gesloopt en is op deze kaart aangegeven met rode diagonale strepen.

2.2 Algemene constatering

Het plangebied bestaat uit een deel van een weiland, een bouwterrein en een monumentale boerderij met diverse bijgebouwen, waarvan een deel al afgebroken is (Figuur 2). De schuur die was verbonden met de zuidkant van de boerderij is ook reeds gesloopt. Voor deze activiteiten is in het verleden een losstaande quickscan uitgevoerd. De boerderij is opgedeeld in een woongedeelte aan de westkant en een leegstaande stal met open hooizolder aan de oostkant. Rondom het woongedeelte bevindt zich een buitenruimte met een moestuin en een waterput, die wordt afgeschermd door een lage houtsingel. Deze houtsingel is ontstaan uit een verwilderde haag en bestaat voornamelijk uit meidoorn, beuk en gewone vlier. De vegetatie wordt echter ook afgewisseld met algemene tuinsoorten. Ten noorden van de boerderij staat het schuurtje 'het bakhuis', dat wordt gebruikt voor opslag. Naast het bakhuis bevindt zich een kleine fruitboomgaard. Een kleiner schuurtje staat aan de rand van het sterk verruigd weiland en is in vervallen staat.

Figuur 2. Noorzijde boerderij met het bakhuis op de achtergrond (linksboven), gevel stalzijde boerderij (rechtsboven), zuidzijde dak boerderij met bouwopslag (linksonder) en gevel woonzijde boerderij (rechtsonder).

2.3 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens de monumentale boerderij te verbouwen, waarbij er inpandig één nieuwe woning wordt gerealiseerd. Diverse bijgebouwen zijn in een eerder stadium reeds gesloopt. Het monumentale bakhuis, de schapenboet, de schuurberg en de kapberg blijven behouden, waarbij alleen de eerstgenoemde wordt gerestaureerd. Diverse kuilvoerplaten worden (in een later stadium) verwijderd. Verder wordt het bijbehorende erf opnieuw ingericht met aandacht voor streekeigen principes. Het weiland, de fruitbomen en de waterput blijven behouden als onderdeel van ontwikkeling.

3. Werkwijze

3.1 Bureauonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is onderzoek gedaan naar de ligging van het gebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden, de voorkomende habitats en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en rondom het plangebied. De bronnen die hiervoor zijn geraadpleegd zijn te vinden in de literatuurlijst (zie hoofdstuk 7).

3.2 Veldbezoek

Het veldbezoek is uitgevoerd op 6 juni 2024 en vond plaats van 10:30 tot 12:15. Tijdens het veldbezoek was het bewolkt, stond er een zwakke wind (W2) en was het circa 16 graden Celsius. Er is gekeken naar het terrein en de geschiktheid hiervan voor beschermde flora en fauna. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, met inbegrip van sporen als braakballen, uitwerpselen, nesten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

Tabel 1. Deskundigheid betrokken medewerker(s).

Naam	Deskundigheid
	Studie: Afgestudeerd in Bos- en Natuurbeheer aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen.
	Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds maart 2022.

3.3 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige wet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van deze soorten.

In artikel 16.5 van de Omgevingswet is bepaald dat onderzoeken bij de vaststelling van het besluit niet ouder zijn dan twee jaar. Indien kan worden aangetoond dat de gegevens uit de onderzoeken nog actueel zijn, dan mogen onderzoeken bij de vaststelling ouder zijn dan twee jaar. In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan natuurtoets geldig is voor een periode van maximaal drie jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in deze periode wezenlijk zijn veranderd, of inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Wanneer de uitvoering van een plan meer dan drie jaar wordt uitgesteld, verdient het de aanbeveling de resultaten van de natuurtoets opnieuw te onderzoeken.

4. Wet- en regelgeving

4.1 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet bundelt 26 wetten en diverse regels en voorschriften in één wet. Ook de Wet natuurbescherming (Wnb) is opgegaan in de Omgevingswet. In de Omgevingswet speelt bij milieubelastende activiteiten het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) een belangrijke rol. In het Bal staan rijksregels voor de fysieke leefomgeving, waaronder voor flora- en fauna-activiteiten. Daarnaast wordt hierin vermeld voor welke activiteiten een melding of omgevingsvergunning nodig is en wie toezicht houdt. Een belangrijk verschil met de Wnb is dat de bepalingen over de zorgplicht (artikel 1.11, Wnb) concreter zijn aangegeven in de specifieke zorgplicht (artikel 11.27, Bal). Aanvullend zijn regels opgenomen over ongewone voorvallen (artikel 11.34, Bal en artikel 11.35, Bal). Onder de Wnb bestonden geen vergelijkbare bepalingen.

De Omgevingswet bevat ook instrumenten om natuurgebieden te beschermen. Zo kan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bijzondere nationale natuurgebieden en Natura 2000-gebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelen voor deze gebieden vaststellen (artikel 2.44, Ow). Ook is in het aanwijzingsbesluit opgenomen dat gebieden bij omgevingsverordening kunnen worden aangewezen tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), bijzonder provinciaal natuurgebied of bijzonder provinciaal landschap. Verder zijn instructieregels voor de omgevingsverordening opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De instructieregels verplichten provincies tot het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland-gebieden (NNN-gebieden), het vastleggen van de kenmerken en waarden van de NNN-gebieden en het stellen van regels voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de NNN-gebieden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt bovendien regelgeving voor het vellen van houtopstanden en voor activiteiten die de introductie of verspreiding van invasieve exoten tot gevolg kunnen hebben.

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn op basis van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn opgenomen in de Omgevingswet middels een aanwijzingsbesluit (artikel 2.44, Ow). Natura 2000-gebieden zijn gebieden waarin habitats en soorten worden beschermd die van communautair belang zijn. Per Natura 2000-gebied zijn specifieke instandhoudingsdoelen opgesteld. Activiteiten die significant nadelige effecten hebben op de kwaliteit van de habitats en/of de instandhoudingsdoelen van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder een vergunning voor een Natura 2000-activiteit. Dit geldt niet alleen voor activiteiten binnen het Natura 2000-gebied. Ook bij activiteiten aangrenzend of buiten het gebied kunnen significant nadelige gevolgen optreden.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland bestaat uit een netwerk van natuurgebieden en heeft als doel deze beter met elkaar en omringende agrarische gebieden te verbinden. In Gelderland zijn deze gebieden bekend als het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De GNN-gebieden zijn aangewezen in de provinciale omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende provinciale omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018; Provincie Gelderland, 2024).

§ 2.6.1 Instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk

Artikel 2.39 (bescherming kwaliteit Gelders natuurnetwerk)

1. Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op het Gelders natuurnetwerk wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als die geen nadelige gevolgen kan hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang als bedoeld in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.
2. Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte als die in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 worden gecompenseerd:
  - a. buiten het Gelders natuurnetwerk; of
  - b. in het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan zijn aangeduid met code N00.01.

Artikel 2.40 (afweegruimte bij groot openbaar belang)

In aanvulling op artikel 2.39 lid 1, kan een bestemmingsplan een nieuwe activiteit of ontwikkeling toelaten als:

- a. sprake is van een groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn; en
- c. de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd in overeenstemming met paragraaf 2.6.2.

Groene ontwikkelingszone

Om de samenhang van de natuur in het Gelders Natuurnetwerk te beschermen wil de provincie verbindingszones aanleggen in de vorm van de Groene Ontwikkelingszone. Het bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die vervlochten zijn met het GNN. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk mits tegelijk de kernkwaliteiten worden versterkt. Dit dient te worden getoetst aan artikel 2.52 van de Gelderse omgevingsverordening.

§ 2.6.5 Instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.52 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

1. Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:
  - a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
  - b. de samenhang niet verloren gaat.
2. Gedeputeerde Staten stellen regels vast om de versterking uit te werken.

4.3 Soortbescherming

Soorten met specifieke beschermingsregels

Het Besluit activiteiten leefomgeving van de Omgevingswet kent drie beschermingsregimes voor soorten:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 11.37 lid 1, Bal)
- Beschermingsregime soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (artikel 11.46 lid 1, Bal)
- Beschermingsregime andere soorten uit Bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 11.54 lid 1, Bal), ook wel soorten van nationaal belang genoemd.

In bovengenoemde wetsartikelen uit het Bal zijn schadelijke handelingen opgenomen en is vastgesteld voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend. De verbodsbepalingen houden in dat Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of gevangen en dat hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren niet opzettelijk mogen worden beschadigd of vernield. Ook is het rapen en onder zich hebben van eieren van vogelsoorten die onder deze richtlijnen vallen verboden. Voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten geldt bovendien dat ze niet opzettelijk mogen worden gestoord. Daarnaast is het verboden om beschermde planten opzettelijk te plukken, verzamelen, ontwortelen, vernielen of af te snijden in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Als de activiteiten leiden tot het overtreden van deze verbodsbepalingen moet worden nagegaan of een provinciale vrijstelling geldt of dat een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit moet worden verkregen.

Rode lijsten

Kwetsbare en met uitsterven bedreigde soorten die niet onder de hiervoor genoemde beschermingsregimes vallen zijn door de minister van LNV opgenomen in de rode lijsten. Rode lijst-soorten vallen niet noodzakelijkerwijs onder specifieke beschermingsregels, zoals een vergunningsplicht bij schadelijke handelingen. Hiervan is alleen sprake als de soort ook beschermd is conform de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Bijlage IX van het Bal. Desondanks zijn rode lijsten relevant bij ruimtelijke ontwikkelingen. Indien een activiteit nadelige effecten heeft op een rode lijst-soort wordt namelijk gesproken van een activiteit waarvoor de specifieke zorgplicht geldt.

Specifieke zorgplicht

Een activiteit kan nadelig zijn voor de van nature in het wild levende dier- en plantensoorten. Iemand die weet of kan weten dat er bij het verrichten van een activiteit nadelige effecten optreden moet zich houden aan de specifieke zorgplicht (artikel 11.27, Bal). De specifieke zorgplicht geldt voor alle dier- en plantensoorten.

De volgende stappen zijn noodzakelijk:

- Controle op aanwezige soorten en leefgebieden in het plangebied;
- Nagaan of nadelige gevolgen voor dier- en plantensoorten kunnen worden uitgesloten;
- Nagaan wat nadelige gevolgen zijn als uitsluiten daarvan niet mogelijk is;
- Passende preventieve maatregelen nemen om nadelige effecten te voorkomen; en
- Stoppen met de activiteit of herstelmaatregelen treffen.

4.4 Houtopstanden

Als houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap worden geveld kan er een meld- en herbeplantingsplicht gelden. Dergelijke houtopstanden worden in de Omgevingswet omschreven als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Voor het vellen en herbeplanten zijn er een aantal uitzonderingen op de rijksregels opgenomen in artikel 11.111 van het Bal. Voor de kap van houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap geldt gemeentelijke regelgeving, zoals verwoord in het omgevingsplan van de desbetreffende gemeente (artikel 5.165b, Bkl).

4.5 Invasieve exoten

Algemeen

In de Omgevingswet is regelgeving opgenomen voor activiteiten die de introductie of verspreiding van invasieve exoten tot gevolg kunnen hebben. Hierdoor is het onder zich of voorhanden hebben, vervoeren of ten vervoer aanbieden (van delen van invasieve exoten) expliciet aangemerkt als verhandelen. Invasieve exoten vormen een bedreiging voor de inheemse biodiversiteit en ecosystemen. Daarnaast kunnen invasieve exoten schadelijk zijn voor de economie, de openbare veiligheid en menselijke gezondheid. Bekende voorbeelden van invasieve exoten zijn de beverrat, Siberische grondeekhoorn, nijlgans, zonnebaars en Aziatische hoornaar. Het is onder meer verboden om deze soorten opzettelijk te houden, vrij te laten in het milieu, te kweken of vervoeren en het toestaan om zich voort te planten (artikel 11.108 lid 1, Bal en artikel 7 lid 1 van de Europese invasieve-exoten-basisverordening).

Nationaal handelsverbod Aziatische duizendknopen

Per 1 januari 2022 geldt er tevens een nationaal handelsverbod voor Aziatische duizendknopen (artikel 11.109a, Bal). Het verbod heeft betrekking op drie soorten: de Japanse duizendknoop, Sachalinse duizendknoop en bastaardduizendknoop. Het handelsverbod op Aziatische duizendknopen geldt ook voor besmette grond. Gelet op deze ruime definitie van het woord 'verhandelen', maakt het hierbij niet uit of het gaat om de delen van de duizendknoop zelf, of om de delen van de duizendknoop in het transport van een partij grond. Dit betekent dat grondtransport met (levensvatbare delen van) Aziatische duizendknopen verboden is, tenzij een vrijstelling van toepassing is. Een vrijstelling geldt als er sprake is van niet-commerciële doeleinden, wanneer het transport plaatsvindt in het kader van uitroeiing, bestrijding of beheersing en op voorwaarde dat geen verdere verspreiding of introductie in het milieu plaatsvindt. Daarnaast geldt er een vrijstelling voor het verhandelen of in bezit hebben van dode delen of dode producten van Aziatische duizendknopen (NVWA, 2021).

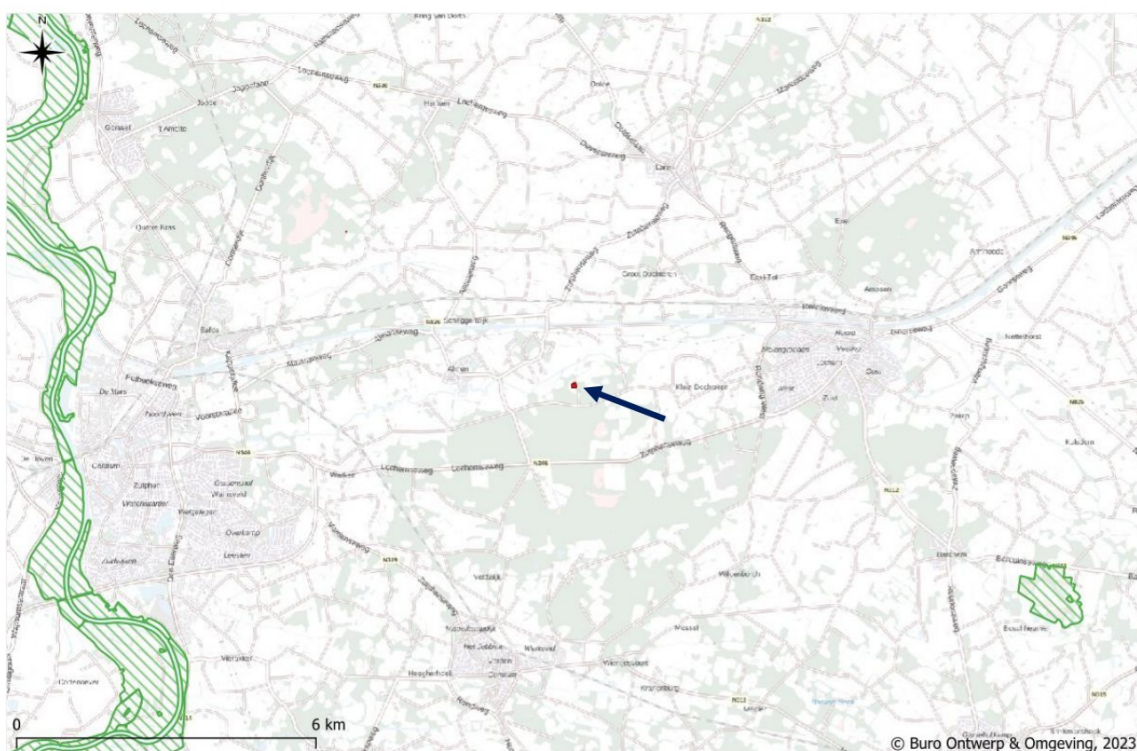

5. Resultaten

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden met een Europese beschermingsstatus. Veel van die gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft de Rijntakken, dat op circa 9,3 kilometer ten westen van het plangebied ligt. Het enige andere Natura 2000-gebied op minder dan 10 km afstand is het Stelkampsveld (ca. 9,8 km). Op de navolgende kaart is de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden weergegeven (Figuur 3).

Figuur 3. Ligging plangebied (pijl) ten opzichte van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (groen gearceerde vlakken).

Gezien het type werkzaamheden en de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden zijn er geen negatieve effecten als oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring en verstoring door trilling, geluid en mechanische effecten. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is namelijk meer dan 1 km. Door het gebruik van werktuigen en een toename van voertuigbewegingen kunnen er wel gevolgen zijn door stikstofdepositie vanuit de lucht. Omdat twee Natura 2000-gebieden op minder dan 10 km afstand van het plangebied liggen vindt er mogelijk stikstofdepositie plaats op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van dit Natura 2000-gebied. Om de eventuele effecten van stikstofdepositie inzichtelijk te maken wordt aangeraden om een AERIUS-berekening (voortoets stikstof) uit te laten voeren voor zowel de realisatiefase als gebruiksfase. Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden kunnen worden uitgesloten als uit de AERIUS-berekening blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie groter dan 0,00 mol N/ha/jr plaatsvindt.

5.1.2 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied ligt volledig in de Groene Ontwikkelingszone (GO) en grenst aan het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het betreft deelgebied 2: 'Het Grote Veld'. Omdat de ontwikkelingen plaatsvinden binnen de GO moet worden aangetoond dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het gebied per saldo en naar verhouding worden versterkt en dat de samenhang niet verloren gaat (Gedeputeerde Staten van Gelderland, 2022).

Figuur 4. Ligging plangebied (rood) t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen).

5.1.3 Houtopstanden

De groenvoorzieningen in het plangebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Omgevingswet. Het plangebied bevindt zich weliswaar buiten de bebouwingscontour houtkap, maar de bomen en struiken betreffen houtopstanden op erven of in tuinen. De rijksregels over het vellen van houtopstanden zijn daarom niet van toepassing (artikel 11.111, Bal). Indien er houtopstanden worden geveld dient echter rekening te worden gehouden met de aanvraag van een omgevingsvergunning bij het Omgevingsloket. Er wordt geadviseerd om een Vergunningcheck uit te voeren, alvorens wordt besloten om groenvoorzieningen te verwijderen.

5.2 **Soortbescherming**

5.2.1 Vleermuizen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens kunnen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Alle vleermuissoorten zijn op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1, Bal).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Ook zijn er soorten die zowel gebouw- als boombewonend zijn.

Gebouwbewonende vleermuizen maken doorgaans gebruik van spouwruimtes, spleten en vergelijkbare ruimtes in gebouwen. De bebouwing werd daarom geïnspecteerd op potentiële verblijfplaatsen. Het dak van de boerderij beschikt over geschikte verblijfplaatsen onder de loodslabben, loszittende dakpannen en dakpannen langs de kilgoot. Ook toont het gebouw potentiële invliegopeningen onder de nokvorsten. Er is tevens sprake van een toegankelijke ruimte onder de boeiboorden en tussen het rieten dak en de onderliggende dakbedekking. Aan de binnenzijde van de boerderij bevinden zich een oude stal en een zolder die van buitenaf bereikbaar zijn voor vleermuizen. Hier bevinden zich nissen en spleten aan de binnenzijde het dak die geschikt zijn als winterverblijfplaats. Daarnaast kunnen vrij hangende vleermuissoorten ook op dergelijke plekken verblijven en overwinteren. Aangezien het dakbeschot van de boerderij zal worden vervangen als onderdeel van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet worden uitgesloten.

De nokvorst en boeiboorden van het bakhuis zijn ook geschikt voor vleermuizen. Hoewel het bakhuis behouden blijft kunnen de verblijfplaatsen van vleermuizen wel beschadigd worden tijdens de restauratie. Ook kunnen potentieel aanwezige vleermuizen verstoord worden door nabije werkzaamheden, met name bij het gebruik van bouwlampen. Met betrekking tot het bakhuis kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen eveneens niet worden uitgesloten.

Figuur 5. Voorbeelden van potentiële verblijfplaatsen onder loodslabben en dakpannen (links) en onder boeiboorden (rechts)

Figuur 6. Voor vleermuizen toegankelijke ruimte tussen het rieten dak en de onderliggende dakbedekking.

Boombewonende vleermuizen verblijven in boomholtes, holle oksels, spechtenholen, holle takken en achter loshangend schors van (oude) bomen. Ten noordoosten het plangebied bevindt zich een boomgroep met twee potentieel geschikte holen. Deze bevinden zich echter op voldoende afstand en zijn niet gericht op de geplande werkzaamheden, waardoor negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak lijnvormige elementen om heen en weer te bewegen tussen de verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het behoud van lijnvormige landschapselementen is daarom van groot belang voor de instandhouding van vleermuispopulaties. De verbouwing van de boerderij en het bakhuis zal echter niet resulteren in het verlies van een vliegroute. Potentiële vliegverbindingen in de omgeving blijven behouden, Negatieve effecten op de vliegroutes van vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten.

Essentiële foerageergebieden

De in Nederland voorkomende vleermuizen leven allemaal van insecten. Ze foerageren daarom op allerlei plekken waar veel vliegende insecten aanwezig zijn. Enkele voorbeelden van dit soort gebieden zijn wind beschutte plaatsen langs lijnvormige elementen (bijv. sloten, beken, bosranden en houtsingels), maar ook in bosgebieden, open plekken in bossen of langs oevers met rietkragen. Bij het verdwijnen van essentiële foerageergebieden gaan de verblijfplaatsen ook verloren. De verbouwing van de boerderij en het bakhuis zal echter niet resulteren in het verlies van een essentieel foerageergebied. In de directe omgeving zijn veel alternatieven aanwezig en ook in de toekomstige situatie worden groenvoorzieningen gerealiseerd die bijdragen aan het leefgebied van vleermuizen. Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden van vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten.

Verlichting

Maak in de actieve periode van vleermuizen 's avonds en 's nachts geen of zo min mogelijk gebruik van bouwverlichting. Uitstraling naar groen, bomen en de omliggende gebouwen) moet worden voorkomen. Indien verlichting in de permanente situatie noodzakelijk is wordt aangeraden om gebruik te maken van vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting. Zodoende kan eventuele verstoring tot een minimum worden beperkt. Er mag geen gebruik worden gemaakt van blauw en ultraviolet licht. Waar verlichting noodzakelijk is, dienen de lichtstralen gebundeld te zijn en op de grond te worden gericht.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Algemene soorten

Verschillende algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in en rondom het plangebied. Het is niet uit te sluiten dat deze zoogdieren (nog) in het plangebied aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. De meeste grondgebonden zoogdieren zijn in provincie Gelderland vrijgesteld. Wel dient voor deze soorten de specifieke zorgplicht te worden nageleefd, waarbij passende preventieve maatregelen moeten worden genomen om nadelige effecten te beperken. Wanneer er toch nadelige effecten optreden moeten de activiteiten worden gestaakt, of dienen er passende herstelmaatregelen te worden getroffen indien dit niet mogelijk is (artikel 11.27, Bal).

Strikt beschermde soorten

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de boomarter, steenarter, bunzing, wezel, das, bever, eekhoorn en woelrat in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Van deze soorten worden de das en bever op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1, Bal) en zijn de overige soorten van nationaal belang (artikel 11.54 lid 1, Bal). Omdat het plangebied geen beken, rivieren, sloten, greppels en meren bevat kunnen negatieve effecten op de bever en woelrat op voorhand worden uitgesloten. Er werden dan ook geen sporen van deze soorten aangetroffen.

De boomarter is bij voorkeur een bosbewoner die in verschillende bostypen voorkomt. Boomarters verblijven in hopen van andere diersoorten en passen die naar eigen behoefte aan. Vaak zijn dit hopen die zijn uitgehakt door spechten of burchten van vossen en dassen. Ook verblijven ze in openingen onder boomwortels en ruimtes onder takkenhopen (Zoogdiervereniging, 2024^a). In het plangebied zijn een aantal kleine bomen aanwezig, maar deze zijn van onvoldoende formaat en niet voorzien van hopen. Boomhopen werden aangetroffen in de boomgroep ten noorden van het plangebied. Deze bevinden zich echter op voldoende afstand en zijn niet gericht op de geplande werkzaamheden, waardoor negatieve effecten op verblijfplaatsen van boomarter kunnen worden uitgesloten.

Steenarters kunnen binnen het leefgebied meerdere schuilplaatsen hebben, zoals takkenhopen, boomhopen, dichte struiken, kruipruimtes of zolders. Ook ruimtes onder dakbedekkingen en spouwmuur worden gebruikt door steenarters. Openingen van 5 à 6 cm zijn al van voldoende grootte om een schuilplaats te bereiken (Zoogdiervereniging, 2024e). In het plangebied is dicht struweel aanwezig die voldoende dekking bieden om te kunnen dienen als rust- of verblijfplaats voor de steenarter. Bovendien werd er een latrine van een steenarter aangetroffen op de zolder van de boerderij, binnen het te verbouwen deel. Dergelijke uitwerpselen wijzen er op dat de zolder van buitenaf bereikbaar is voor de steenarter en op de aanwezigheid van een verblijfplaats. Daarnaast is de ruimte tussen het dak en het dakbeschot ook toegankelijk voor de steenarter. Negatieve effecten op de steenarter kunnen daarom niet worden uitgesloten.

Figuur 7. Voorbeelden van de uitwerpselen van de steenmarter die werden aangetroffen op de zolder van het boerderij.

De bunzing en wezel zijn kleine marterachtigen die in allerlei landschappen kunnen voorkomen, zoals kleinschalige cultuurlandschappen, natte hooilanden, duingebieden, bossen, houtsingels en plekken langs beken en rivieren. Alle kleine marters zoeken graag dekking in houtstapels, takkenrillen, steenhopen of heggen. Daarnaast wordt de bunzing vaak aangetroffen in oude hopen van konijnen, vossen en dassen, maar bijvoorbeeld ook andere beschutte ruimtes zoals onder boomwortels of takkenrillen. 's Winters trekt de bunzing vaker naar bewoonde gebieden en kan de soort ook in schuren verblijven. De wezel verblijft vooral in openingen tussen boomwortels en hopen van muizen, ratten en mollen. Zowel de functionele leefomgeving als de rust- en voortplantingsplaatsen van deze soorten zijn beschermd (BIJ12, 2024). In het plangebied zijn dicht struweel en een lage houtsingel aanwezig die voldoende dekking bieden om te kunnen dienen als rust- of verblijfplaats voor de kleine marters. Het geschikte leefgebied heeft een oppervlakte van 0,03 hectare (Figuur 8). Als het geschikte leefgebied wordt vervangen of verwijderd kunnen negatieve effecten op de bunzing en wezel niet worden uitgesloten.

Figuur 8. Weergave van geschikt leefgebied binnen het plangebied (geel gearceerd).

De das is een nachtactieve soort die voornamelijk voorkomt in kleinschalige landbouwlandschappen. Belangrijke onderdelen binnen een dassenterritorium zijn structuurrijke eikenbossen of bosjes en bemeste graslanden. In bepaalde delen van het jaar kunnen hoogstamboomgaarden, ruigte en akkers ook belangrijk zijn. Burchten kunnen bijvoorbeeld worden aangetroffen in houtsingels, langs bosranden, singels en heggen. De burchtingangen maken deel uit van een uitgebreid holenstelsel van lange gangen en kamers die onderling verbonden zijn. Andere sporen waaraan de das kan worden herkend zijn bijvoorbeeld graafsporen, wissels, haar aan prikkeldraad en mestputjes (BIJ12, 2017^b). Binnen de begrenzing van het plangebied werden geen burchtingangen aangetroffen. Ook andere sporen werden niet aangetroffen. De boomgaard en weilanden behoren mogelijk wel tot het leefgebied van de das, maar deze zullen niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden. Negatieve effecten op de soort kunnen daarom worden uitgesloten.

Eekhoorns bouwen bolvormige nesten in bomen. Deze hebben een doorsnede van 30 tot 50 cm en zijn vooral 's winters goed waarneembaar. Soms gebruiken ze ook boomholtes, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Nesten van eekhoorns kunnen op die van de ekster lijken, maar zijn te onderscheiden aan de aanwezigheid van blaadjes (Zoogdiervereniging, 2024^b). In het plangebied zijn een aantal kleine bomen aanwezig, maar deze zijn van onvoldoende formaat en niet voorzien van holtes en nesten die door de eekhoorn kunnen worden gebruikt als verblijfplaats. Ook eekhoornnestkasten werden niet aangetroffen. Boomholtes werden wel aangetroffen in de boomgroep ten noorden van het plangebied. Deze bevinden zich echter op voldoende afstand en zijn niet gericht op de geplande werkzaamheden. Negatieve effecten op de eekhoorn kunnen worden uitgesloten.

5.2.3 Vogels

Algemene soorten

Verschillende vogelsoorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is kunnen voorkomen in en rondom het plangebied. Hiervan werden de houtduif, merel, roodborst en witte kwikstaart tijdens de quickscan waargenomen in het plangebied. Conform de Vogelrichtlijn is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van in het wild levende vogelsoorten te vernielen of te beschadigen, of nesten van deze vogels weg te nemen. Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli loopt (indicatief broedseizoen), maar bij enkele soorten begint het broedseizoen eerder of loopt het langer door. Dichter bij het indicatieve broedseizoen is de kans op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten groter. Op het moment dat sprake is van een nest dat in gebruik is, zijn werkzaamheden die kunnen leiden tot beschadiging of vernieling hiervan verboden. Hierop is geen uitzondering en er is ook geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit mogelijk. Er wordt daarom geadviseerd om werkzaamheden waarbij nesten verstoord kunnen worden, (ruim) buiten het indicatieve broedseizoen uit te voeren.

Strikt beschermde soorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en nestplaatsen jaarrond beschermd (beschermingscategorie 1 t/m 4). Buiten de bebouwde kom van Lochem kunnen dit de ooievaar, buizerd, sperwer, havik, boomvalk, kerkuil, ransuil, steenuil, grote gele kwikstaart en huismus zijn. Negatieve effecten op de grote gele kwikstaart kunnen op voorhand worden uitgesloten aangezien deze soort uitsluitend broedt tussen de wortels van bomen langs oevers, langs gaten in muren van watermolens of onder bruggen.

De ooievaar komt voor in cultuurlandschappen en broedt op schoorstenen, kerktorens, telefoonpalen, in bomen, hoogspanningsmasten of speciaal voor de soort gemaakte ooievaarspalen. De nesten zijn groot en daardoor goed herkenbaar (Vogelbescherming Nederland, 2024^b). In het plangebied zijn echter geen nesten van de ooievaar aanwezig. Negatieve effecten op de vaste rust- en nestplaatsen van de ooievaar kunnen worden uitgesloten.

De buizerd is een roofvogel die voorkomt in gevarieerde landschappen waar weilanden worden afgewisseld met houtsingels, bosranden en andere houtopstanden. De soort komt ook voor nabij en in stedelijke omgevingen, zoals bijvoorbeeld in grote parken, indien er voldoende rust wordt verkregen (BIJ12, 2017^a). Tijdens het veldbezoek werden echter geen horsten aangetroffen. Ook werd gezocht naar prooiresten of andere sporen, maar deze werden eveneens niet aangetroffen. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de buizerd kunnen worden uitgesloten.

De sperwer broedt voornamelijk in jonge dichte naaldbossen en halfopen landschappen, maar kan ook in laanbomen, geïsoleerde bosjes en parken broeden (Vogelbescherming Nederland, 2024^d). In de bomen in het plangebied werden geen potentiële nesten van de sperwer aangetroffen. Ook werd gezocht naar prooiresten of andere sporen, maar deze werden eveneens niet aangetroffen. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de sperwer kunnen daarom worden uitgesloten.

De boomvalk jaagt in open en halfopen landschap zoals parklandschappen, heiden of boerenland. Ze broeden in verschillende typen bos, maar geven de voorkeur aan halfopen bos of bosranden (Vogelbescherming Nederland, 2024^a). In het plangebied werden geen potentiële nesten van de boomvalk aangetroffen. Daarnaast heeft de verbouwing van de boerderij geen wezenlijk effect op het leefgebied van de soort. In het plangebied blijft voldoende ruimte voor potentieel uit de omgeving afkomstige boomvalken om hier te foerageren. Door de herinrichting kan het leefgebied zelfs verbeterd worden. Hierdoor worden geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de boomvalk.

De kerkuil leeft doorgaans in cultuurlandschappen waar ook kruidenrijke akkerranden, houtsingels, heggen en bosjes worden aangetroffen. De soort broedt in Nederland in ongeveer 90% van de gevallen in nestkasten die in boerenschuren, torens, kerken of kastelen zijn geplaatst en heel incidenteel in boomholten (BIJ12, 2017^c). De boerderij beschikt over een oude stal, maar hier werden geen nestplaatsen en geen braakballen, prooiresten, krijtsporen of andere sporen van de kerkuil aangetroffen. De lege hooizolder was echter ontoegankelijk, waardoor deze niet onderzocht kon worden. Het kan daarom niet worden uitgesloten dat de kerkuil deze locatie als rustplaats gebruikt. Vervanging van het dak zal potentiële rustplaatsen op de zolder dermate verstoren dat de functionaliteit verloren gaat. Boomholtes werden ook aangetroffen in de boomgroep ten noorden van het plangebied. Deze bevinden zich echter op voldoende afstand en zijn niet gericht op de geplande werkzaamheden. Daarnaast kan het prooiaanbod toenemen doordat er een kruidenrijk grasland wordt ingezaaid als onderdeel van herinrichting. Negatieve effecten op de beschermde rustplaatsen van de kerkuil kunnen echter niet worden uitgesloten.

De ransuil leeft in kleinschalige landbouwlandschappen, bosranden, parken en open bosgebieden. De soort broedt meestal in oude nesten van kraaien, eksters en soms in oude nesten van reigers, roofvogels of eekhoorns. Bij voorkeur bevinden deze zich in naaldbomen, maar ook in boomopslag, houtsingels en vrijstaande bomen (Vogelbescherming Nederland, 2024^c). In het plangebied werden geen potentiële nesten van de ransuil aangetroffen. Ook werd gezocht naar braakballen, prooiresten, krijtsporen of andere sporen, maar deze werden eveneens niet aangetroffen. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de ransuil kunnen daarom worden uitgesloten.

De steenuil is een soort die voorkomt in kleinschalige cultuurlandschappen. Steenuilen broeden meestal in boomholten, nestkasten of nauwe ruimtes in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot. De steenuil is een zeer honkvaste soort die jaarrond gebruik maakt van het nest (BIJ12, 2017^e). De bebouwing werd onderzocht op de aanwezigheid van braakballen, prooiresten, krijtsporen of andere sporen die duiden op de aanwezigheid van de soort. Dergelijke sporen werden niet aangetroffen. Desondanks is er sprake van ontoegankelijke hooizolder in de oude stal en ruimtes tussen de dakbedekking en het dakbeschot die niet onderzocht konden worden. De steenuil kan echter tot broeden komen op deze plekken, aangezien zij wel bereikbaar zijn voor deze soort. Vervanging van het dak zal potentiële nesten beschadigen of rustplaatsen in de stal verstoren. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties van de steenuil kunnen daarom niet worden uitgesloten. Het functioneel leefgebied van de steenuil kan echter wel toenemen als onderdeel van de herinrichting.

Figuur 9. Foto's van de stal die de toegankelijkheid van de hooizolder voor de steenuil laten zien

De huismus is een standvogel die gebonden is aan bebouwing en komt voornamelijk voor in dorpen en steden. Nesten worden gebouwd onder dakpannen, in kieren en gaten van gebouwen en in speciaal voor de soort ontworpen mussenkasten (BIJ12, 2023). De huismus is tijdens het veldbezoek waargenomen in het plangebied en kan eventueel tot broeden komen onder dakpannen langs de dakranden, kilgoten en nokvorsten van de boerderij en het bakhuis. Ook kan de lage houtsingel onderdeel zijn van het functioneel leefgebied van de huismus. Negatieve effecten op jaar rond beschermde nestplaatsen en functioneel leefgebied van de huismus kunnen niet worden uitgesloten.

Figuur 10. Voorbeelden van geschikte nestlocaties voor de huismus onder dakpannen aan de dakrand, kilgoten en nokvorst.

Naast strikt beschermde soorten, vallen er ook soorten onder de Vogelrichtlijn, waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. Deze soorten zijn opgenomen op de lijst van beschermde vogelsoorten uit beschermingscategorie 5 van het bevoegd gezag (rijk of provincie). Dit zijn voornamelijk holenbroeders, maar ook soorten die op of tegen gebouwen aan nestelen. Hiervan werden de boerenzwaluw en koolmees tijdens de quickscan waargenomen. Bovendien bevinden zich twee nesten van de boerenzwaluw tegen de achterwand van de oude stal. Deze soorten zijn jaarrond strikt beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de koolmees zijn er in de directe omgeving echter voldoende uitwijkmogelijkheden, waardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Er zijn dan ook geen ecologisch zwaarwegende redenen om potentiële nesten van deze soort jaarrond te beschermen. Voor de boerenzwaluw dient de start van de werkzaamheden plaats te vinden buiten het broedseizoen van deze soorten. Ook dient voor deze soorten vervangende nestgelegenheid te worden gerealiseerd. Daarnaast dient er voor gezorgd te worden dat de soort vrij in en uit de oude stal kan vliegen en hier wederom nesten kan bouwen na de verbouwing. Hiermee wordt voldaan aan de specifieke zorgplicht en komt de staat van instandhouding van de boerenzwaluw niet in gevaar.

5.2.4 Reptielen en amfibieën

Algemene soorten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn verschillende algemene amfibieën te verwachten in de omgeving van het plangebied, zoals de bruine kikker. De meeste algemene amfibieën zijn in provincie Gelderland vrijgesteld. Wel dient voor deze soorten de specifieke zorgplicht te worden nageleefd, waarbij passende preventieve maatregelen moeten worden genomen om nadelige effecten te beperken. Wanneer er toch nadelige effecten optreden moeten de activiteiten worden gestaakt, of dienen er passende herstelmaatregelen te worden getroffen indien dit niet mogelijk is (artikel 11.27, Bal).

Strikt beschermde soorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de poelkikker, kamsalamander, hazelworm en levendbarende hagedis in de ruime omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. Van deze soorten worden de poelkikker en kamsalamander op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1, Bal) en zijn de hazelworm en levendbarende hagedis soorten van nationaal belang (artikel 11.54 lid 1, Bal). De waterput in de tuin van de boerderij is geen geschikte voorplantingsplaats voor de poelkikker en kamsalamander. Daarnaast voldoet het plangebied niet aan de eisen die de kamsalamander stelt aan zijn landhabitat. Negatieve effecten op de poelkikker en kamsalamander kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

De hazelworm komt voor op structuurrijke plekken langs bosranden, houtsingels, heideterreinen, open plekken in bossen en langs spoor- en wegbermen. Rustplaatsen bevinden zich onder dood hout, in gaten of holen in de grond, holtes onder stenen of in composthopen. De overwintering vindt plaats in droge holtes onder de grond (Creemers, 2009). De lage houtsingel in de tuin van de boerderij bevindt zich langs de berm van de verkeersluwe verbindingsweg door Landgoed Velhorst. Waarnemingen van de hazelworm bevinden zich op ca. 1 km afstand, langs de bosranden in regio Warnsveld. Tussen deze waarnemingen en het plangebied bevindt zich bosgebied met nauwelijks barrières voor deze soort. Als de lage houtsingel vervangen zal worden als onderdeel van de ontwikkeling, kunnen negatieve effecten op de hazelworm niet worden uitgesloten.

De levendbarende hagedis komt voornamelijk voor op heidevelden en hoogvenen en wordt hier vaak op vochtige plekken waargenomen. De soort komt ook voor in bermen, ruige graslanden, open bossen, struweel en duingebieden (BIJ12, 2017^d). Naast het bakhuis bevindt zich dicht struweel van verschillende tuinsoorten. Daarnaast is de lage houtsingel in de tuin van de boerderij struikachtig van vorm en is daarom ook gedefinieerd als struweel. Bovendien ligt de houtsingel langs berm van de verkeersluwe verbindingsweg door Landgoed Velhorst en sluit het aan op een zone met ruig grasland. Waarnemingen van de levendbarende hagedis bevinden zich op ca. 500 m afstand, in het heidegebied langs het Tolwegdiekske en de Oude Vordenseweg. Tussen deze heide en het plangebied bevindt zich een bosgebied met nauwelijks barrières voor deze soort. Als het struweel of de lage houtsingel vervangen zullen worden als onderdeel van de ontwikkeling, kunnen negatieve effecten op de levendbarende hagedis niet worden uitgesloten.

Figuur 11. Oostzijde van de lage houtsingel in de tuin van de boerderij.

5.2.5 Vlinders

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart in de ruime omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. Van deze soorten wordt de teunisbloempijlstaart op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 11.46 lid 1, Bal) en zijn de overige soorten van nationaal belang (artikel 11.54 lid 1, Bal).

De grote vos is een zeldzame, zwerflustige vlinder die zich sinds 2019 weer verspreid door Nederland heeft voortgeplant. De belangrijkste waardplanten voor deze soort zijn breedbladige wilgensoorten, iepen en zoete kers. Ook functioneren de ratelpopulier en peer als waardplant voor de grote vos. De rupsen leven namelijk vaak op struiken en bomen die zich bevinden langs brede bospaden, bosranden, in boomgaarden of op kapvlaktes. De rupsen van de grote vos leven in groepen van tientallen tot enkele honderden rupsen bij elkaar en kunnen zich hoog in struiken en bomen bevinden. De soort overwintert als vlinder in oude, houten schuren, in holle bomen en tussen houtstapels (Bos, 2006^a). Het plangebied voorziet in een waardplant voor de soort (zoete kers). Deze bomen blijven echter behouden als onderdeel van de ontwikkeling. Daarnaast is de oude stal in de boerderij geschikt als overwinteringslocatie voor de grote vos. Bij de voorgenomen ontwikkeling van de boerderij kunnen negatieve effecten op de grote vos daarom niet worden uitgesloten.

De grote weerschijnvlinder komt voornamelijk voor rond oude, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of bossen langs beekdalen. De soort gebruikt de boswilg en grauwe wilg als waardplant (Bos, 2006^b). De waardplanten van de soort werden echter niet aangetroffen, waardoor negatieve effecten op de grote weerschijnvlinder kunnen worden uitgesloten.

De iepenpage komt voor langs bosranden, in vochtige bossen, grotere tuinen en parken. Bijna de gehele levenscyclus van de soort speelt zich af rondom de boomkronen van de waardplant. De waardplant van de soort is de iep. Vrijwel alle iepensoorten die in Nederland voorkomen kunnen hiervoor worden gebruikt (Vliegenthart, 2020). In het plangebied zijn geen iepen aanwezig. Negatieve effecten op de iepenpage kunnen daarom worden uitgesloten.

De kleine ijsvogelvlinder komt voornamelijk voor langs bosranden en in structuurrijke, vochtige loofbossen. De soort gebruikt de wilde kamperfoelie als waardplant (Geerling & Oosterveen, 2007). De waardplant van de soort werd echter niet aangetroffen, waardoor negatieve effecten op de kleine ijsvogelvlinder kunnen worden uitgesloten.

De teunisbloempijlstaart gebruikt het (harig) wilgenroosje, de basterdwederik, teunisbloem en grote kattenstaart om de eitjes op af te zetten. De soort komt daarom voor in vochtige bossen, bosranden en warme open plekken (van Deijk, 2018). De waardplanten van de soort werden echter niet aangetroffen, waardoor negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart kunnen daarom worden uitgesloten.

5.2.6 Overige beschermde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen, kreeftachtigen, kevers of weekdieren in de ruime omgeving van het plangebied. Negatieve effecten op deze soortgroepen kunnen daarom worden uitgesloten. De strikt beschermde gevlekte witsnuitlibel en beekrombout komen echter wel voor in de ruime omgeving van het plangebied. Deze libellen zijn soorten van nationaal belang (artikel 11.54 lid 1, Bal).

De gevlekte witsnuitlibel is een uiterst kritische soort die gevoelig is voor eutrofiëring en alleen voorkomt in stabiele ecosystemen. Dit kunnen laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen. Als larve verblijft de soort hier tussen een dichte vegetatie met vederkruiden, fonteinkruiden en waterviolier. Bij voorkeur zijn ook gele plomp en waterlelies aanwezig. In de laatste fase van het larvestadium bevinden ze zich echter in oevervegetatie bestaande uit zeggen, biezten of holpijp (van Grunsven & Bos, 2019). Negatieve effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten omdat geschikt habitat ontbreekt.

De beekrombout komt voor in verschillende typen stromend water, met name in de buurt van stromingsluwe plekken in de meander van beken en rivieren. Ook langs gekanaliseerde beken komt de soort voor (De Vlinderstichting, 2024). Negatieve effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten omdat geschikt habitat ontbreekt.

5.2.7 Vaatplanten en mossen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens blijkt dat de strikt beschermde drijvende waterweegbree, grote leeuwenklauw, kruipend moerasscherm en wilde ridderspoor in de ruime omgeving van het plangebied te verwachten zijn. Het enige aquatische onderdeel van het plangebied, de waterput in de tuin van de boerderij, vormt geen geschikte groeiplaats voor de drijvende waterweegbree. De plant werd hier dan ook niet aangetroffen. Negatieve effecten op de drijvende waterweegbree kunnen daarom worden uitgesloten. In de waterput werden echter wel varens aangetroffen die een sterke gelijkenis vertonen met de strikt beschermde blaasvaren. Ondanks dat het plangebied niet binnen het algemene verspreidingsgebied van de blaasvaren valt wordt deze soort alsnog behandeld als onderdeel van deze rapportage.

De grote leeuwenklauw komt voor langs wegbermen, graanakkers, rivieroeverwallen, sloothellingen, braakliggende terreinen, dijken en spoorwegen (NDFF & FLORON, 2024^a). Hoewel verschillende van deze habitattypen aanwezig zijn in het plangebied, werd deze soort niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Negatieve effecten op de grote leeuwenklauw kunnen daarom worden uitgesloten.

In Nederland zijn slechts enkele groeiplaatsen van het kruipend moerasscherm bekend, waaronder in de omgeving van Deventer. De soort wordt hier aangetroffen op kort gemaaide begroeiingen langs gekanaliseerde beken en pioniersvegetatie in natuurontwikkelingsgebieden. Oorspronkelijk komt de soort hier voor op periodiek overstroomde graslanden (Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit, 2008). Hoewel het plangebied naast geschikte groeiplaatsen ligt werd de soort niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Negatieve effecten op het kruipend moerasscherm kunnen daarom worden uitgesloten.

Wilde ridderspoor groeit op stroomruggen in het rivierengebied en wintergraanakkers op kalkhoudende en zandige kleigrond. De soort is zeer sterk in aantal afgenomen door het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en overmatige bemesting van landbouwgrond (NDFF & FLORON, 2024^b). In het plangebied zijn dergelijke biotopen niet aanwezig, waardoor negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

De blaasvaren komt voor op hellingen en in hellingbossen, langs bosgreppels en holle wegen. De soort groeit op vochtige en beschaduwde plaatsen met stenig substraat, zoals rotsen, puinhellingen en oude muren. Ook wordt de soort op boomstompen aangetroffen, maar zelden op humeuze grond (NDFF & FLORON, 2024^c). De waterput in de tuin van de boerderij vormt een zeer geschikte groeiplaats voor deze soort. Aangezien de locatie ontoegankelijk was konden de karakteristieke sporendosjes van de plant niet geïnspecteerd worden. Daardoor kan niet worden uitgesloten dat de blaasvaren aanwezig is in het plangebied. De waterput blijft echter in zijn huidige staat behouden, waardoor er geen negatieve effecten op de blaasvaren worden verwacht.

Figuur 12. Aantreffen varens in de put van de boerderij.

Tijdens de quickscan werden alleen algemene plantensoorten waargenomen in en rondom het plangebied, namelijk de appel, beuk, fluitenkruid, fluweelboom, gewone paardenbloem, gewone vlier, grote brandnetel, herderstasje, jakobskruid, kleine boterbloem, klimop, krentenboompje, laurierkers, madeliefje, meidoorn, pijlbamboe, ridderzuring, rode klaver, rode kornoelje, stinkende gouwe, velddistel en zoete kers. De rijksregels voor een flora- en fauna-activiteit zijn niet van toepassing op deze soorten en er hoeft voor deze soorten geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd.

5.2.8 Rode lijst-soorten

Tijdens de quickscan werd vastgesteld dat de boerenwaluw aanwezig is in het plangebied. Daarnaast blijkt uit verspreidingsgegevens dat het plangebied ook geschikt is voor de huiswaluw en de egel. Er dienen daarom maatregelen ter bescherming van deze soorten te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Hiermee kan worden voldaan aan de specifieke zorgplicht.

5.2.9 Invasieve exoten

Planten en dieren op de Unielijst

Er zijn tijdens de quickscan geen waarnemingen van soorten op de Unielijst gedaan. Omtrent invasieve exoten hoeft geen melding te worden gedaan bij het bevoegd gezag. Wel is de fluweelboom vastgesteld aan te tuinzijde van de lage houtsingel. De fluweelboom is een invasieve exoot die niet op de Unielijst staat. Dit betekent dat er geen Europees verbod geldt op het bezit, handel, kweek, transport en import van de fluweelboom. Een melding is dan ook niet noodzakelijk. Wel dient de nodige voorzichtigheid te worden geboden in de buurt van biotopen waar de fluweelboom invasief kan worden: zoals oevers van waterlopen en waterrijke gebieden, bossen en bosranden. Het preventief verwijderen van deze soort kan toekomstige problemen voorkomen.

Aziatische duizendknopen

Er zijn tijdens de quickscan geen waarnemingen van Aziatische duizendknopen gedaan. Er hoeven daarom geen aanvullende stappen te worden ondernomen omtrent de Aziatische duizendknopen.

5.3 Samenvatting

Tabel 2 geeft een overzicht van soorten die (mogelijk) aanwezig zijn, de effecten waar ze last van kunnen hebben en eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

Tabel 2. Soortenoverzicht.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezigheid	Mogelijk effect	Opmerkingen
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten	Mogelijk	Verstoren, beschadigen of vernielen van rust- of voortplantingsplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Verblijfplaatsen boombewonende soorten	Nee	Nee	-
	Foerageergebieden	Nee	Nee	-
	Vliegroutes	Nee	Nee	-
Grondgebonden zoogdiersoorten	Steenmarter	Mogelijk	Beschadigen of vernielen van rust- of voortplantingsplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Bunzing en wezel	Mogelijk	Beschadigen of vernielen van rust- of voortplantingsplaatsen	Nader onderzoek nodig <u>indien</u> delen van de lage houtsingel of het

				struweel worden vervangen of verwijderd
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vogels	Steenuil, kerkuil en huismus	Mogelijk	Verstoren, beschadigen of vernielen van rustplaatsen, nestplaatsen of functioneel leefgebied	Nader onderzoek nodig
	Algemene soorten	Mogelijk	Verstoren nestplaatsen	Werken buiten het vogelbroedseizoen
Reptielen en amfibieën	Hazelworm en levendbarende hagedis	Mogelijk	Beschadigen of vernielen van rustplaatsen	Nader onderzoek nodig <u>indien</u> delen van de lage houtsingel of het struweel worden vervangen of verwijderd
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vlinders	Grote vos	Mogelijk	Beschadigen of vernielen van winterverblijfplaatsen	Nader onderzoek nodig
Overige diersoorten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
Vaatplanten en mossen	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
Rode lijst-soorten	Boerenwaluw, huiswaluw en egel	Mogelijk	Beschadigen of vernielen van rustplaatsen, voortplantingsplaatsen, nestplaatsen	Opnemen van passende preventieve maatregelen in een ecologisch werkprotocol
Exotische soorten	Fluweelboom	Ja	Bedreiging inheemse soorten	Opnemen van passende preventieve maatregelen
	Aziatische duizendknopen	Nee	Nee	-

*Er dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht.

6. Conclusie

6.1 Gebiedsbescherming

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten op beschermde gebieden.

Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de Natura 2000-gebieden. Aangezien het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ca. 9,3 km afstand ligt zijn negatieve effecten als oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring en verstoring door trilling, geluid en mechanische effecten uitgesloten. Door het gebruik van werktuigen en voertuigbewegingen kunnen er wel gevolgen zijn door stikstofdepositie vanuit de lucht. Om de eventuele effecten van stikstofdepositie inzichtelijk te maken wordt aangeraden om een AERIUS-berekening (voortoets stikstof) uit te laten voeren voor zowel de realisatiefase als gebruiksfase. Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden kunnen worden uitgesloten als uit de AERIUS-berekening blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie groter dan 0,00 mol N/ha/jr plaatsvindt.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied ligt volledig in de Groene Ontwikkelingszone (GO) en grenst aan het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het betreft deelgebied 2: 'Het Grote Veld'. Omdat de ontwikkelingen plaatsvinden binnen de GO moet worden aangetoond dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het gebied per saldo en naar verhouding worden versterkt en dat de samenhang niet verloren gaat (Gedeputeerde Staten van Gelderland, 2022).

Houtopstanden

De groenvoorzieningen in het plangebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Omgevingswet. Het plangebied bevindt zich weliswaar buiten de bebouwingscontour houtkap, maar de bomen en struiken betreffen houtopstanden op erven of in tuinen. De rijksregels over het vellen van houtopstanden zijn daarom niet van toepassing (artikel 11.111, Bal). Indien er houtopstanden worden geveld dient echter rekening te worden gehouden met de aanvraag van een omgevingsvergunning bij het Omgevingsloket. Er wordt geadviseerd om een Vergunningcheck uit te voeren, alvorens wordt besloten om groenvoorzieningen te verwijderen.

6.2 Soortbescherming

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten op beschermde soorten.

6.2.1 Jaarrond beschermde soorten

Van een aantal soorten is de aanwezigheid in het plangebied niet uit te sluiten. Hieronder wordt per soort ingegaan op de bescherming en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden door de werkzaamheden.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn invliegopeningen aangetroffen in de boerderij en het bakhuis die vleermuizen toegang kunnen bieden tot potentiële verblijfplaatsen. Het gaat bijvoorbeeld om ruimtes onder dakpannen, nokvorsten, loodslabben, boeiboorden en tussen het rieten dak en de dakbedekking. Alle vleermuissoorten zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn. Het is daarom verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.46 lid 1a, Bal), opzettelijk te verstoren (artikel 11.46 lid 1b, Bal) of de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 11.46 lid 1d, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen of er vleermuizen aanwezig zijn en wat de functie van de bebouwing is.

Steenmarter

De bebouwing in het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. De schuur beschikt over een zolder en ruimtes tussen het dak en het dakbeschot die toegankelijk zijn voor de soort. Daarnaast biedt ook de lage houtsingel voldoende dekking voor de steenmarter. Hierdoor kunnen negatieve effecten op een rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter niet worden uitgesloten. De steenmarter is een soort van nationaal belang en is in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soort. De aanwezigheid van de steenmarter moet daarom nader worden onderzocht.

Bunzing en wezel

Van de bunzing en wezel is de aanwezigheid in het plangebied niet uit te sluiten. Het plangebied is geschikt bevonden vanwege struweel en een lage houtsingel met voldoende dekking om te kunnen dienen als rust- of verblijfplaats. Het vervangen of verwijderen van deze elementen kan daarom een negatief effect hebben op de kleine marterachtigen. De bunzing en wezel zijn soorten van nationaal belang en zijn in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soorten. De aanwezigheid van de bunzing en wezel moet daarom nader worden onderzocht, indien het struweel of de lage houtsingel worden vervangen of verwijderd.

Kerkuil

De boerderij is geschikt als rustplaats voor de kerkuil. De soort kan bijvoorbeeld verblijven in de open hooizolder van de leegstaande stal. De kerkuil is beschermd op grond van de Vogelrichtlijn. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.37 lid 1a, Bal), de nestlocaties, rustplaatsen en eieren opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.37 lid 1b, Bal) en de soort opzettelijk te storen (artikel 11.37 lid 1d, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rustplaats van de soort. De aanwezigheid van de kerkuil moet daarom nader worden onderzocht.

Steenuil

De bebouwing in het gebied is geschikt als nestlocatie voor de steenuil. De soort kan tot broeden komen in de boerderij, waaronder in ruimtes tussen het dak en het dakbeschot. De steenuil is beschermd op grond van de Vogelrichtlijn. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.37 lid 1a, Bal), de nestlocaties, rustplaatsen en eieren opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.37 lid 1b, Bal) en de soort opzettelijk te storen (artikel 11.37 lid 1d, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of nestplaats van de soort. De aanwezigheid van de steenuil moet daarom nader worden onderzocht.

Huismus

De bebouwing in het plangebied is geschikt als nestlocatie voor de huismus. Zowel de boerderij als het bakhuis beschikken over ruimtes onder de dakpannen langs de dakranden, kilgoten en nokvorsten die toegankelijk zijn voor de soort. Daarnaast kan de lage houtsingel in de tuin dienen als functioneel leefgebied. De huismus is beschermd op grond van de Vogelrichtlijn. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.37 lid 1a, Bal), de nestlocaties, rustplaatsen en eieren opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.37 lid 1b, Bal) en de soort opzettelijk te storen (artikel 11.37 lid 1d, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of nestplaats van de soort en als blijkt dat er functioneel leefgebied verloren gaat. De aanwezigheid van de huismus moet daarom nader worden onderzocht.

Hazelworm

Van de hazelworm is de aanwezigheid in het plangebied niet uit te sluiten. Het plangebied is geschikt bevonden vanwege een lage houtsingel. De hazelworm is een soort van nationaal belang en is in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en zijn vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soort. De aanwezigheid van de hazelworm moet daarom nader worden onderzocht, indien de lage houtsingel worden vervangen of verwijderd.

Levendbarende hagedis

Van de levendbarende hagedis is de aanwezigheid in het plangebied niet uit te sluiten. Het plangebied is geschikt bevonden vanwege struweel en een lage houtsingel. De hazelworm is een soort van nationaal belang en is in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een rust- of voortplantingsplaats van de soort. De aanwezigheid van de levendbarende hagedis moet daarom nader worden onderzocht, indien het struweel of de lage houtsingel worden vervangen of verwijderd.

Grote vos

De grote vos kan overwinteren in de leegstaande stal van de boerderij. De grote vos is een soort van nationaal belang en is in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Het is daarom verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54 lid 1a, Bal) en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 11.54 lid 1b, Bal). De voorgenomen werkzaamheden in de boerderij kunnen leiden tot overtreding van het Bal als er sprake is van een overwinteringsplaats van de soort. De aanwezigheid van de grote vos moet daarom nader worden onderzocht.

6.2.2 Algemene diersoorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene broedvogels en andere diersoorten in het plangebied voorkomen. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moet de specifieke zorgplicht in acht worden genomen (artikel 11.27, Bal). Handelingen die nadelige effecten hebben moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is moeten passende preventieve maatregelen worden genomen om nadelige effecten te beperken of ongedaan te maken. Bovendien moet zowel tijdens als na het verrichten van de activiteit worden nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben tijdens. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen. Passende herstelmaatregelen moeten worden getroffen als het staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is.

6.2.3 Rode lijst-soorten

Tijdens de quickscan werd vastgesteld dat de boerenwaluw aanwezig is in het plangebied. Daarnaast blijkt uit verspreidingsgegevens dat het plangebied ook geschikt is voor de huiswaluw en egel. Maatregelen ter bescherming van deze soorten dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Hiermee kan worden voldaan aan de specifieke zorgplicht voor deze soorten.

6.2.4 Invasieve exoten

Planten en dieren op de Unielijst

Tijdens de quickscan is de fluweelboom aangetroffen. Er geldt geen meldplicht voor deze invasieve exoot, omdat de soort niet op de Unielijst staat. Wel dient de nodige voorzichtigheid te worden geboden in de buurt van biotopen waar de fluweelboom invasief kan worden: zoals oevers van waterlopen en waterrijke gebieden, bossen en bosranden. Het preventief verwijderen van deze soort kan toekomstige problemen voorkomen.

Aziatische duizendknopen

Er zijn tijdens de quickscan geen waarnemingen van Aziatische duizendknopen gedaan. Er hoeven daarom geen aanvullende stappen te worden ondernomen omtrent de Aziatische duizendknopen.

6.2.5 Verlichting

Maak in de actieve periode van vleermuizen 's avonds en 's nachts geen of zo min mogelijk gebruik van bouwverlichting. Uitstraling naar groen, bomen en water moet worden voorkomen. Indien verlichting in de permanente situatie noodzakelijk is wordt aangeraden om gebruik te maken van vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting. Zodoende kan eventuele verstoring tot een minimum worden beperkt. Er mag geen gebruik worden gemaakt van blauw en ultraviolet licht. Waar verlichting noodzakelijk is, dienen de lichtstralen gebundeld te zijn en op de grond te worden gericht.

6.3 **Nader onderzoek**

Gelet op de geschiktheid van het plangebied voor gebouwbewonende vleermuizen, steenmarter, bunzing, wezel, kerkuil, steenuil, huismus, hazelworm, levendbarende hagedis en grote vos is nader onderzoek noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het plangebied voor deze soorten te kunnen bepalen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van het Bal aan de orde zijn.

Vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021).

Voor gebouwbewonende soorten worden de onderzoeksmethoden van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, watervleermuis en laatvlieger aangehouden, waarmee ook andere vleermuissoorten kunnen worden aangetoond. Er dient rekening te worden gehouden met een mogelijke functie als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en winterverblijf (inclusief zwermende dieren bij massawinterverblijven). Hierdoor zijn in totaal zes vleermuisinventarisaties noodzakelijk rond observatiepunten bij gebouwen. Van deze onderzoeken dienen per observatiepunt drie rondes te worden uitgevoerd in de zomer- en kraamperiode (15 mei t/m 15 juli), waarvan twee avondrondes en één ochtendronde. Twee andere rondes dienen te worden uitgevoerd in het paarseizoen (15 augustus t/m 15 september). Omdat de aanwezigheid van een massawinterverblijf (van de gewone dwergvleermuis) niet op voorhand kan worden uitgesloten (ligging in buitengebied), dient echter ook deze functie in het najaar te worden onderzocht. Zwermende gewone dwergvleermuizen kunnen worden aangetroffen bij massawinterverblijfplaatsen in de periode 1 augustus t/m 10 september. Onderzoek naar paar- en massawinterverblijven kunnen daarom gecombineerd worden uitgevoerd indien het onderzoek plaatsvindt in de periode 15 augustus t/m 10 september. Omdat de bebouwing als winterverblijf kan worden gebruikt en de stal in de boerderij 's winters inspecteerbaar is, is ook een winterinspectie noodzakelijk. Over het algemeen kan een winterinspectie worden uitgevoerd in de periode 1 december t/m 1 maart.

Bunzing, wezel en steenmarter

Het nader onderzoek naar de bunzing en wezel moet worden uitgevoerd tussen 1 juni en 15 november conform het kennisdocument van BIJ12 (BIJ12, 2024). In deze periode is de trefkans het grootst aangezien populatieaantallen hier het hoogst zijn en omdat in deze periode dispersie plaatsvindt. Een onderzoeksperiode dient minimaal acht aaneengesloten weken te duren. Om binnen de geschikte periode te blijven moet het nader onderzoek uiterlijk half september starten. Onderzoek naar de kleine marters vindt plaats aan de hand van een combinatie van onderzoeksmethoden, bijvoorbeeld door middel van cameravallen, sporenbuizen en marterboxen. Hierbij geldt de minimale inzet van één methodiek per 0,25 hectare geschikt leefgebied. Voor sporenbuizen geldt dat een grotere inzet nodig is, waarbij het toepassen van 10 sporenbuizen gelijk staat aan één cameraval of marterbox. Elk meetpunt dient elke te onderzoeken soort te dekken. Binnen de onderzoeksperiode van acht weken bestaat de mogelijkheid om na vier weken het onderzoeksmateriaal te verplaatsen om meer meetpunten te creëren. De bunzing en wezel kunnen voor de camera gelokt worden met een sterk geurende lokstof.

Voor de steenmarter is geen onderzoeksprotocol beschikbaar. Om onderzoek naar de steenmarter te doen kan echter gebruik worden gemaakt van de onderzoeksmethoden naar kleine marterachtigen, zoals gehanteerd in het kennisdocument van BIJ12 (BIJ12, 2024). Hiermee kan ook de aanwezigheid van de steenmarter worden aangetoond.

Kerkuil

Het nader onderzoek naar de kerkuil dient te worden uitgevoerd in de periode 1 februari tot en met 31 augustus conform het kennisdocument van BIJ12. Gedurende drie veldbezoeken moet worden gekeken of er sprake is van nestindicatieve waarnemingen, dan wel balts of de aanwezigheid van exemplaren. Indien de soort aanwezig is dient ook het terreingebruik in kaart worden gebracht om te kunnen bepalen of er onderdelen van de essentiële functionele leefomgeving verloren gaan (BIJ12, 2017^e).

Steenuil

Het nader onderzoek naar de steenuil dient te worden uitgevoerd conform het kennisdocument van BIJ12. Er moet worden onderzocht of het plangebied deel uitmaakt van het territorium van een steenuil en of de soort in het plangebied broedt. Om vast te kunnen stellen of de soort aanwezig is, worden er drie inventarisaties uitgevoerd in de periode van 1 februari tot en met 30 april. Overigens kunnen nestindicatieve waarnemingen gedaan worden van begin februari tot en met half juli. Er dient minimaal één maand te zitten tussen het eerste en het laatste bezoek. Indien de soort aanwezig is dient ook het terreingebruik in kaart worden gebracht om te kunnen bepalen of er onderdelen van de essentiële functionele leefomgeving verloren gaan. Daarnaast dient er ook een dagbezoek te worden uitgevoerd waarbij wordt onderzocht of er sporen en dergelijke aanwezig zijn (BIJ12, 2017e).

Huismus

Het nader onderzoek naar de huismus moet worden uitgevoerd tussen 1 april en 15 mei conform het kennisdocument van BIJ12. In deze periode moeten twee veldbezoeken worden afgelegd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Gedurende één uur moet worden gekeken of er zingende mannetjes aanwezig zijn en of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties (BIJ12, 2023).

Hazelworm

Het nader onderzoek naar de hazelworm dient te worden uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2023). Dit houdt in dat er zes veldbezoeken moeten worden afgelegd in de periode 1 april t/m 30 september. Hiervan dient de eerste ronde voor het neerleggen van reptielplaten, waarop een gewenningsperiode van tenminste 14 dagen plaatsvindt. De periode tussen de vijf inventarisaties bedraagt minimaal één week. Daarnaast wordt niet geïnventariseerd bij extreem weer, zoals bij zeer natte of zeer warme weersomstandigheden (NGB, 2023).

Levendbarende hagedis

Het nader onderzoek naar de levendbarende hagedis dient te worden uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2023). Dit houdt in dat er vijf veldbezoeken moeten worden afgelegd in de periode 1 april t/m 30 september. De eerste ronde dient voor het neerleggen van reptielplaten, waarop een gewenningsperiode van tenminste 14 dagen plaatsvindt. Van de vier inventarisaties dienen er twee plaats te vinden in de periode april t/m eind mei en twee in de periode augustus t/m september. Naast het controleren van de reptielplaten wordt ook een route gelopen om vast te kunnen stellen of de soort aanwezig is. Verder bedraagt de periode tussen de inventarisaties minimaal één week en vinden de rondes plaats op zonnige tot half bewolkte dagen met een temperatuur tussen de 12 en 25°C (NGB, 2023).

Grote vos

Om vast te kunnen stellen of de grote vos een verblijfplaats heeft in de boerderij dient er één inventarisatie te worden uitgevoerd in de periode waarin overwinterende exemplaren kunnen worden aangetroffen. Overwinteringsplekken van de grote vos kunnen ca. van september tot maart worden vastgesteld.

7. Literatuurlijst

7.1 Referenties

- BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Buizerd* (versie 1.0, juli 2017). Utrecht, Nederland: BIJ12
- BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Das* (versie 1.0, juli 2017). Utrecht, Nederland: BIJ12
- BIJ12 (2017^c). *Kennisdocument Kerkuil* (versie 1.0, juli 2017). Utrecht, Nederland: BIJ12
- BIJ12 (2017^d). *Kennisdocument Levendbarende hagedis* (versie 1.0, juli 2017). Utrecht, Nederland: BIJ12
- BIJ12 (2017^e). *Kennisdocument Steenuil* (versie 1.0, juli 2017). Utrecht, Nederland: BIJ12
- BIJ12 (2023). *Kennisdocument Huismus* (versie 2.1, februari 2023). Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2024). *Kennisdocument kleine marterachtigen* (versie 1.0, januari 2024). Utrecht, Nederland: BIJ12
- Bos, F. (2006^a). Dagvlinders: Grote vos *Nymphalis polychloros*. *Natuur van Nederland*, 7(1), 268-271.
- Bos, F. (2006^b). Dagvlinders: Grote weerschijnvlinder *Apatura iris*. *Natuur van Nederland*, 7(1), 243-245.
- Creemers, R.C.M. (2009). Amfibieën en reptielen: Hazelworm. *Natuur van Nederland*, 9(1), 248-256.
- Deijk, J. van (2018). Een nieuwe standvlinder: De teunisbloempijlstaart. *Vlinders*, 33(4), 15-15.
- De Vlinderstichting (2024). *Beekrombout*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/beekrombout>
- Gedeputeerde Staten van Gelderland (2022). *Regels versterking Groene Ontwikkelingszone*. Geraadpleegd via <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR677648/1>
- Geerling, R. & Oosterveen, N. (2007). *Maatwerk voor de kleine ijsvogelvlinder*. *Vlinders*, 22(1), 20-21.
- NDFF & FLORON (2024^a). *Aphanes arvensis* L. Geraadpleegd op 19 juni 2024 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/0721#>
- NDFF & FLORON (2024^b). *Consolida regalis* Gray. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/0396#>
- NDFF & FLORON (2024^c). *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/0389#>

- Natura 2000 (2006). *Gevlekte witsnuitlibel (Leucorrhinia pectoralis) H1042*. Geraadpleegd via https://www.natura2000.nl/sites/default/files/profielen/Profielen_HRSoorten_Actueel/Profiel_soort_H1042.pdf
- Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit [NVWA] (2021). *Factsheet Japanse duizendknoop*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.nvwa.nl/documenten/plant/planten-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/factsheet-japanse-duizendknoop>
- Netwerk Groene Bureaus [NGB] (2023). *Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023)*. Geraadpleegd via <https://www.netwerk-groenebureaus.nl/downloads/21?download=926>
- Provincie Gelderland (2018). *Omgevingsvisie Gaaf Gelderland*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- Provincie Gelderland (2024). *Omgevingsverordening (januari 2024)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland [RVO] (2020). *Gevonden dierlijke invasieve exoten*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.rvo.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/algemene-regels/gevonden-dier>
- Vliegenthart, A. (2020). *De iepenpage is terug in Nederland*. *Vlinders*, 35(4), 18-20.
- Vogelbescherming Nederland (2024^a). *Boomvalk*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/boomvalk>
- Vogelbescherming Nederland (2024^b). *Ooievaar*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ooievaar>
- Vogelbescherming Nederland (2024^c). *Ransuil*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ransuil>
- Vogelbescherming Nederland (2024^d). *Sperwer*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/sperwer>
- Zoogdiervereniging (2024^a). *Boommarter*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter>
- Zoogdiervereniging (2024^b). *Eekhoorn*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>
- Zoogdiervereniging (2024^c). *Steenmarter*. Geraadpleegd op 18 juni 2024 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

7.2 Gebruikte websites

www.floron.nl
www.pdok.nl
www.ravon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.waarneming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.gelderland.nl

7.3 Overige geraadpleegde bronnen

- Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.
- Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.
- Svensson, L., Mullaney, K. & Zetterström, D. (2009). *Birds of Europe (2e ed.)*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.
- Tolman, T. & Lewington, R. (2008). *Collins Butterfly Guide: The Most Complete Guide to the Butterflies of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.
- Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf

